

Karar [IV. Bölüm]

Olaylar – Başvuranlar, iki dini gruptan ve altı bireyden oluşmaktadır. 2002 yılında, iki başvuran grubun derneklerinin ulusal kayıt sistemindeki kayıtları, o sırada yürürlükte olan uygulanabilir kanun uyarınca özel hukuk tüzel kişisi olarak sınıflandırılmayacaklarından dolayı iptal edilmiştir. Söz konusu karar Yüksek Mahkeme tarafından onanmıştır. İç hukukta daha sonra dini grupların kamu hukukunda tüzel kişi olarak kaydedilmesini öngören değişiklikler yapılmıştır. İkinci başvuran grup, 2003 yılında dernek olarak tekrar kaydolmuş, ancak birinci başvuran yeniden kayıt olmak için başvuruda bulunmamıştır.

2014 yılında, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi önünde görülen yargılama işlemleri sırasında, Hükümet, birinci iki başvuran dini gruba ilişkin olarak Sözleşme'nin 9. ve 11. maddelerinin ihlal edildiğini kabul ederek ve her birine maddi ve manevi tazminat olarak 1,500 avro ödemeyi taahhüt ederek tek taraflı bir deklarasyon sunmuştur. Başvuranlar, söz konusu miktarın yetersiz olduğunu düşünerek teklifi reddetmişlerdir.

Hukuksal Değerlendirme – Madde 37 § 1 (c): Dini örgütlerin kayıtlarına ilişkin önceki davalarda, Mahkeme, çeşitli dini grupların kaydedilmesini reddederek veya kayıtlarını iptal ederek yetkililerin Sözleşme'nin 9. maddesi ile birlikte ele alındığında 11. maddeye aykırı olarak başvuran örgütlerin din ve dernek kurma özgürlüğü haklarına müdahale ettiklerine hükmetmiştir. Söz konusu hüküm kapsamında, Mahkeme aynı olayları 14. madde yönünden incelemenin gerekli olmadığı sonucuna varmış ve 10. maddeye ilişkin şikâyetlerin ilgisiz olduğuna karar vermiştir.

Mevcut davada, Hükümet, başvuran örgütlerin kayıtlarının iptal edilmesinin 9. ve 11 maddeleri ihlal ettiğini açıkça kabul etmiş ve davalı Devlet, dini grupların hukuki statülerine ilişkin yasal boşlukların doldurulması için ilgili kanunu değiştirmiştir. Ayrıca, Mahkeme'nin ilgili içtihadı göz önüne alındığında, başvuranların Sözleşme'nin 10 ve 14. maddeler uyarınca yaptıkları şikâyetlerinin ayrı bir inceleme gerektirmediğine karar verilmiştir. Bu nedenle, Hükümet'in sunduğu deklarasyonda kabul edilen gerçeklerin niteliği ve teklif edilen tazminat miktarı dikkate alındığında, başvurunun incelenmesine devam edilmesinin gerekçeleri ortadan kalkmıştır. Ayrıca, ilgili açık ve kapsamlı içtihat düşünüldüğünde, Sözleşme ve

Protokollerinde tanımlanan insan haklarına saygı hakkı, Mahkemenin başvurunun incelenmesine devam etmesini gerektirmemektedir.

Başvuranların, tek taraflı deklarasyonun dostane çözüm usulüne uymadığına ilişkin itirazlarına ilişkin olarak, Mahkeme İ t           62A   2 maddesine göre, ilk olarak dostane      m anlaşmalarının bulunmaması halinde tek taraflı deklarasyonların Mahkemece değerlendirilmesini gerekçelendiren istisnai koşullar mevcuttur.

Sonuc: kayıttan düşme (oy birliğiyle)

(Bkz., ayrıca, [Tahsin Acar / Türkiye](#) (ilk itirazlar) [BD], 26307/95, 6 Mayıs 2003, [53 sayılı Bilgi Notu](#), [WAZA Sp    ka z o.o. / Polonya](#) (k.k.), 11602/02, 26 Haziran 2007; [Sulwi  nska / Polonya](#) (k.k.), 28953/03, 18 Eylül 2007; bkz., ayrıca Din   zg  rl       başlıklı Tematik Bilgi Notu)